

დაბალსიხშირიანი ტალღების როლი ატმოსფეროს ცირკულაციაში

თამაზ კალაძე

დედამიწის ტროპოსფეროსა და იონოსფეროს ურთიერთკავშირის მექანიზმების ძიება საჭიროებს მრავალდისციპლინარული კვლევას, როგორცაა ატმოსფეროს ფიზიკა, მეტეოროლოგია, ატმოსფეროს ქიმია, პლაზმის ფიზიკა და კოსმოსური ამინდი. ჩვენ თეორიულად მიმოვიხილავთ დაბალსიხშირიანი ტალღების დამზერილ დინამიკას დედამიწა – იონოსფეროს სივრცულ არხში ტროპოსფერო-იონოსფერო კავშირის პერსპექტივით. მიმოხილვის უპირატესი მიზანია ტურბულენტურ ბაროტროპულ ატმოსფეროში ზონალური ქარებისა და გრიგალების გენერაციის თეორიული აღწერა. ასეთი მსხვილმასშტაბოვანი სტრუქტურები მნიშვნელოვნად განაპირობებენ ატმოსფეროს დინამიკას და ტრანსპორტის პროცესებს. ანხილულია არაწრფივი ეფექტების როლი მეზომასშტაბის გრიგალური სტრუქტურების (ციკლონები - ანტიციკლონები) ჩამოყალიბების პროცესში. თეორიული შედეგები შედარებულია დედამიწის ატმოსფეროს სატელიტური მიკროტალღოვანი დაკვირვების შედეგებთან.